

Advies over natuurdoelanalyse Zouweboezem

Waterhuishouding en verbindingen met andere natuur cruciaal voor herstel Zouweboezem

UTRECHT, 31 augustus 2023 – De Ecologische Autoriteit heeft advies uitgebracht aan de provincie Utrecht over de natuurdoelanalyse voor Zouweboezem. De NDA beschrijft dat de natuurwaarden vooral onder druk staan door landgebruik rond het Natura 2000-gebied. Ook de geïsoleerde ligging van de natuurterreinen, zowel binnen als buiten het gebied, zijn een knelpunt voor duurzaam behoud van de natuur. Toch gaat het door zeer intensief en uitgekiend beheer nu nog relatief goed met het gebied. Wel is meer inzicht nodig in de bodem en de trends van de gebiedseigen soorten in het gebied. Ook adviseert de Ecologische Autoriteit de voorgestelde maatregelen voor het watersysteem uit te voeren en verbindingen aan te leggen met bijvoorbeeld Natuur Netwerk Nederland om de natuur robuust te herstellen.

De Ecologische Autoriteit is ingesteld door de minister voor Natuur en Stikstof en beoordeelt of de juiste informatie gebruikt wordt voor besluitvorming over beschermde natuur. Alle provincies moeten natuurdoelanalyses opstellen, waarin zij onderbouwen wat er in een gebied nodig is voor natuurherstel. Deze onderbouwing is nodig voor de maatregelen die later worden opgenomen in provinciale gebiedsprogramma's.

Het Natura 2000-gebied Zouweboezem is ontstaan rond een in de 14e eeuw door mensen gegraven boezemgebied dat diende als opvang van het overtollige water uit de omliggende polders. Het gebied bestaat uit open water, riet- en zeggemoerassen, blauwgraslanden, wilgengrienden en elzenbroekbos. Het gebied is ook belangrijk voor vogels. Uit de eerste analyse blijkt dat het redelijk gaat met de natuur in deze gebieden, maar dat er wel knelpunten zijn in het gebied. Verslechtering kan niet overal worden uitgesloten. Het gebied is erg klein en niet goed verbonden met andere natuur. Het gebied is bovendien afhankelijk van voldoende water van goede kwaliteit en gevoelig voor een teveel aan stikstof.

De NDA stelt maatregelen voor om het watersysteem te verbeteren en het Natuur Netwerk Nederland te versterken, zodat de nu kleine stukjes waardevolle natuur met elkaar verbonden worden. Voor behoud van de natuur zijn de maatregelen aan het watersysteem, het voortzetten van het huidige uitgekiende beheer, het uitbreiden van waardevolle natuur binnen het gebied en het beter verbinden van het natuurgebied met andere naar oordeel van de Ecologische Autoriteit natuur essentieel.

De stelling in de NDA dat stikstof een probleem vormt, moet nog beter worden onderbouwd. Door het uitgekiende beheer gaat het nu redelijk goed met het gebied. Toch zijn er wel tekenen van vergrassing te zien in het veld. Langdurige overbelasting met stikstof kan ervoor zorgen dat de bodem verandert en minder geschikt wordt voor de beoogde natuur. De NDA gaat hier nog niet voldoende op in, maar kondigt wel onderzoek naar de bodemgesteldheid. De Ecologische Autoriteit onderschrijft het belang van dit onderzoek om de effecten van stikstof beter te onderbouwen.

De Ecologische Autoriteit ziet dat de provincie Utrecht over het algemeen een complete, logisch opgebouwde NDA heeft opgesteld. Op een belangrijk punt moet de conclusie over het habitatype blauwgraslanden aangepast worden. Als de data uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDF) wordt betrokken vanaf het moment van aanmelden, blijkt dat blonde zegge, een gebiedseigen soort die bij uitstek hoort bij blauwgraslanden, vroeger voorkwam maar nu helemaal is verdwenen. Deze soort is

Noot voor de redactie

Op de website vindt u de [volledige adviezen](#). Voor vragen over de adviezen en voor interviewverzoeken kunt u contact opnemen met onze persvoorlichter: 06 - 436 234 22.

gevoelig voor verstoringen van de waterkwaliteit en de invloed van stikstof. Daarom moet de conclusie zijn dat de blauwgraslanden al zijn verslechterd en dat snel maatregelen nodig zijn. Ook wordt in de NDA toekomstige stikstofreductie al meegenomen bij de conclusies terwijl nog onzeker is of en hoe die moet worden gerealiseerd. Bovendien beschrijft de NDA weliswaar een groot aantal goede maatregelen, het geschatte effect per maatregel is niet gespecificeerd. Hierdoor is niet helder welke maatregelen relatief de meeste ecologische winst opleveren en welke maatregelen nodig zijn om de doelen te halen.

Samenvattend: De Ecologische Autoriteit ziet dat er al veel maatregelen genomen worden in de gebieden, maar ook dat nieuwe, aanvullende maatregelen nodig zijn voor voldoende herstel van natuur. De Ecologische Autoriteit adviseert de natuurdoelanalyses te verbeteren met aanvullende informatie over met name bodem zodat goede besluiten genomen kunnen worden in het gebiedsprogramma. Tegelijk moet niet gewacht worden met maatregelen tot alle kennis compleet is. Een aantal knelpunten en oorzaken zijn duidelijk. De Ecologische Autoriteit adviseert om daar nu al tot actie over te gaan.

Over de Ecologische Autoriteit

De Ecologische Autoriteit is een onafhankelijk adviesorgaan met als taak om te beoordelen of de juiste ecologische informatie gebruikt wordt bij de onderbouwing van plannen voor natuurherstel, zoals natuurdoelanalyses en gebiedsprogramma's. Elk advies van de Ecologische Autoriteit wordt opgesteld door een onafhankelijke werkgroep van deskundigen uit wetenschap en gebiedspraktijk. Kijk voor meer informatie op www.ecologischeautoriteit.nl